

Spis treści

<i>Marian Kulickowski</i> <i>Mariusz Wojciszko</i>	
WPROWADZENIE	7
<i>Julian Skrzyp</i>	
GEOPOLITYCZNE I GEOSTRATEGICZNE UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RP	10
<i>Jacek Pawłowski</i>	
STRATEGIA BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RP WYZNACZNIKIEM ROLI AMINISTRACJI PUBLICZNEJ W PROCESIE PRZYGOTOWAŃ OBRONNYCH PAŃSTWA	31
<i>Marian Kulickowski</i>	
PRZYGOTOWANIA OBRONNE PAŃSTWA W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO	46
<i>Jan Wojnarowski</i>	
ŚWIADCZENIA NA RZECZ OBRONNOŚCI PAŃSTWA	62
<i>Marian Kulickowski</i>	
PLANOWANIE OBRONNE W PROCESIE PRZYGOTOWAŃ OBRONNYCH ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	84
<i>Mariusz Olszewski</i>	
REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z OBOWIĄZKÓW PAŃSTWA-GOSPODARZA (HNS)	98
<i>Mariusz Wojciszko</i>	
ORGANIZACJA SZKOLENIA OBRONNEGO W PAŃSTWIE – wnioski z kontroli wykonywania zadań obronnych	116
<i>Dariusz Nowak</i>	
ZADANIA OBRONNE WYKONYWANE W WOJEWÓDZTWIE PRZEZ ORGANY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I INNE ORGANY	136

Dariusz Nowak

FINANSOWANIE ZADAŃ OBRONNYCH REALIZOWANYCH PRZEZ ORGANY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I PRZEDSIĘBIORCÓW NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM	163
--	-----

Robert Euzebiusz Dynak

PRZYGOTOWANIA OBRONNE W SAMORZĄDACH LOKALNYCH W ASPEKTCIE REALIZACJI ZADAŃ OPERACYJNYCH WYKONYWANYCH PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POWIATU	183
---	-----

Andrzej Dybowski

PRZYGOTOWANIE ORAZ WYKORZYSTANIE PODMIOTÓW LECZNICZYCH NA POTRZEBY OBRONNE PAŃSTWA – wybrane problemy	205
---	-----

Marian Kulickowski

MILITARYZACJA FORMĄ REALIZACJI ZADAŃ OBRONNYCH – wybrane problemy przygotowań do militaryzacji	218
--	-----

Tadeusz Kubaczyk

STATUS PRAWNY OSÓB PEŁNIĄCYCH SŁUŻBĘ W JEDNOSTKACH ZMILITARYZOWANYCH W CZASIE KONFLIKTU ZBROJNEGO	240
---	-----

Mariusz Wojcieszko

WYBRANE OBSZARY WSPÓLNYCH DZIAŁAŃ CYWILNO-WOJSKOWYCH NA PODSTAWIE REGULACJI O STANACH NADZWYCZAJNYCH	247
--	-----

Zenon Sobejko

POZAMILITARNE PRZYGOTOWANIA OBRONNE A SYSTEM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO – wybrane problemy	260
--	-----

ZAKOŃCZENIE	271
-------------------	-----

ZAŁĄCZNIKI	273
------------------	-----

BIBLIOGRAFIA	277
--------------------	-----

NOTY BIOGRAFICZNE AUTORÓW	288
---------------------------------	-----

WPROWADZENIE

Zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom jest jedną z najważniejszych funkcji każdego państwa. Współcześnie bezpieczeństwo narodowe należy rozumieć jako jedną z podstawowych dziedzin funkcjonowania państwa, mającą na celu zapewnić nie tylko możliwości przetrwania, ale przede wszystkim umożliwić rozwój i swobodę realizacji interesów narodowych w konkretnym środowisku bezpieczeństwa, poprzez podejmowanie wyzwań, wykorzystywanie szans, redukcja ryzyka oraz przeciwdziałanie wszelkiego rodzaju zagrożeniom dla jego interesów¹.

Przedsięwzięcia w zakresie przygotowań obronnych, już w czasie pokoju realizowane są przez wszystkie elementy systemu obronnego państwa dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania państwa w sytuacji zagrożeń polityczno-militarnych². Dlatego istotne jest, aby sam proces przygotowań obronnych oraz podejmowane w tym zakresie działania przez państwo, zostały należycie zaplanowane oraz przekazane właściwym podmiotom uczestniczącym w jego realizacji. Należy podkreślić, że w obowiązujących regulacjach prawnych nie zostało zdefiniowane pojęcie przygotowań obronnych państwa³. W literaturze przedmiotu można jednak spotkać szereg określeń, które pozwalają scharakteryzować elementy składające się na przygotowania obronne państwa. Oczywiście jest, iż jednoznaczne zdefiniowanie pojęcia w danej dziedzinie wpływa korzystnie na jej rozwój. W sposób ogólny i najprostszy **przygotowania obronne państwa** można określić jako „**proces realizowany przez wszystkie podmioty systemu obronnego państwa, obejmujący całokształt przedsięwzięć planistycznych, organizacyjnych i rzeczowo-finansowych, mających na celu przygotowanie sił i środków oraz sposobów (procedur) działania tych podmiotów do zapewnienia przetrwania państwa i jego obywateli w razie wystąpienia zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny**”⁴.

---

¹ *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Wyd. AON, Warszawa 2008, s. 17.

² Przedmiotowy i podmiotowy zakres przygotowań obronnych państwa oraz zasadnicze obszary tych przygotowań zostały określone w opracowaniu M. Kuliczkowski, *Dziedziny i zakres przygotowań obronnych państwa*, w: M. Kuliczkowski (red. naukowa), *Przygotowania obronne w systemie obronnym RP*, Towarzystwo Wiedzy Obronnej – „Zeszyt Problemowy” nr 1(65) 2011, s. 57.

³ Również w *Słowniku terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Wyd. AON, Warszawa 2008 r. brak jest ogólnie przyjętej definicji – przyp. autora.

⁴ Przedstawiona definicja stanowi doprecyzowanie terminu, który został przedstawiony podczas seminarium naukowego zorganizowanego w dniu 8 czerwca 2010 r. w AON. Zob. M. Kuliczkowski, *Dziedziny i zakres przygotowań...*, w: *Przygotowania obronne...*, s. 60.

Administracja publiczna, rozumiana jako „zespół działań, czynności i przedsięwzięć organizatorskich i wykonawczych, prowadzonych na rzecz realizacji interesu publicznego przez różne podmioty, organy i instytucje, na podstawie ustawy i w określonych prawem formach”⁵, pełni szczególną i bardzo odpowiedzialną rolę w systemie obronnym państwa. Najważniejsze funkcje wiążą się z organizacją zadań obronnych realizowanych w procesie przygotowań obronnych państwa. Podmiotowo w zakresie oddziaływania organów administracji publicznej pozostaje administracja samorządowa oraz przedsiębiorcy, organizacje społeczne i humanitarne, a także struktury przez nich nadzorowane. Należy podkreślić, że zakres zadań obronnych realizowanych przez wymienione podmioty jest niezwykle obszerny. Dzieje się to na mocy wielu źródeł prawa i decyzji administracyjnych, począwszy od ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, ustawy o stanie wojennym i szeregu innych ustaw, dziesiątek rozporządzeń Rady Ministrów i ministrów, zarządzeń centralnych organów administracji rządowej, wojewodów, starostów i wójtów, a na decyzjach organów zarządzających przedsiębiorstwami kończąc.

Sygnaly dochodzące od praktyków wskazują, że obecny stan prawny w zakresie szeroko pojętych przygotowań obronnych państwa rodzi wiele problemów wykonawczych związanych przede wszystkim z podejmowaniem stosownych działań przez organy administracji rządowej i samorządowej oraz przedsiębiorców. Istnieje konieczność, aby ową wiedzę, prezentowaną przez ekspertów różnych specjalności uporządkować oraz osadzić na pewnym gruncie.

Niniejsze opracowanie, zgodnie z tytułem, zawiera zbiór **wybranych problemów przygotowań obronnych państwa realizowanych przez organy administracji publicznej**⁶. Walorem publikacji jest przedstawienie wielowymiarowego charakteru przedmiotowej problematyki. Efekt ten uzyskano, prezentując doświadczenia, opinie i wnioski oraz tzw. dobre praktyki autorów poszczególnych części opracowania, którzy reprezentują różne środowiska oraz obszary badawcze. Pozwoliło to na przygotowanie spójnego tematycznie zbioru opracowań o charakterze poznawczo-naukowym, który pozwalamy sobie tą drogą rekomendować czytelnikom, w tym uczestnikom kursów obronnych organizowanych w Akademii Obrony Narodowej⁷. Powinni znaleźć w nich pomoc w odpowiedzi na zasadnicze pytanie:

Jaki jest aktualny stan przygotowań administracji publicznej do realizacji zadań obronnych oraz w jakim kierunku należy doskonalić proces tych przygo-

---

⁵ Zob. H. Izdebski, M. Kulesza, *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, Wyd. Liber, Warszawa 2004, s. 93.

⁶ Wybór był tu podyktowany względami natury edukacyjnej – przyp. autora.

⁷ Krótkoterminowe kursy obronne są przeznaczone dla pracowników merytorycznych komórek do spraw obronnych administracji publicznej, a organizowane przez Wydział Bezpieczeństwa Narodowego AON. Zakres programowy kursu obronnego oraz zasady i tryb kwalifikowania na kurs znajdują się na stronie internetowej WBN AON – przyp. autora.

towań, w celu zabezpieczenia sprawnego funkcjonowania państwa w czasie zewnętrznego zagrożenia jego bezpieczeństwa i wojny?⁸

Podziękowania oraz wyrazy głębokiego szacunku składamy na ręce recenzentów niniejszej publikacji prof. dr. hab. Juliana Babuli oraz płk. dr. hab. Tomasza Kośmidera za dogłębną analizę jej zawartości oraz szereg cennych uwag o charakterze merytoryczno-redakcyjnym.

Szczególne podziękowania składamy wszystkim autorom poszczególnych rozdziałów zamieszczonych w publikacji. Są one odzwierciedleniem ich prywatnych poglądów, a nie instytucji, które reprezentują.

---

⁸ Treść pytania stanowiła główny problem badawczy podczas zorganizowanej w dniu 14 czerwca 2011 r. w Akademii Obrony Narodowej konferencji naukowej na temat: „Administracja publiczna i przedsiębiorcy w obszarze pozamilitarnych przygotowań obronnych państwa” – przyp. autora.